

הנחיות להשרשת יחורי אפרסק חורפיים

אמנון ארז, המכון למטעים, מינהל המחקר החקלאי

הנחיות אלה מבוססות על עבודתנו בעיקר
בזני אפרסק בכירים מפלורידה.

1. חומר צמחי – חומר אידיאלי להשרשה
הוא ענף חד-שנתי מעצים בצמיחה נמרצת
שלפחות בחלקו לא התעצה ונשאר ירוק.
עובי הענף בבסיסו 6–10 מ"מ, אורכו 25–30
ס"מ (בהשרשות בכלים – 20 ס"מ).

2. מועד ביצוע – בזנים בכירים החל
מ-15.11 וגמור בסוף דצמבר, אך תמיד לא
יאוחר מכ-5 שבועות לפני ראשית התעוררות
פקעים צפויה. בזנים מאוחרים יותר
(המתעוררים בסוף פברואר ובראשית מרס)
15.11–20.1.

3. מצע השרשה – תקופת ההשרשה
מתחלקת לשניים:

א. התקופה הראשונה – יצירת השורשים:
נשתמש במצע מאוורר הניתן להשגה בקלות
ובזל באיזור. מומלץ חול גס, לא מלוח.

ב. התקופה השנייה – לאחר הופעת
תחיליות שורשים: נעביר את היחור לקרקע
המטע או למיכל בו יגדל.

אין להעתיק יחורים שבהם שורשים
ארוכים מ-1 ס"מ, מחשש שבירה ונזק. על
מנת להימנע מכך יש לבדוק מצב ההשתרשות
במצע בתקופה הראשונה, מ-3 שבועות אחרי
הכנסת החומר, לעתים תכופות.

4. העמדה להשרשה – יחורים נאספים
מהמטע, רצוי מוכר וחופשי מבעיות מיוחדות;
מקוצרים לאורך הרצוי משני קצותיהם
ומוטבלים בתמיסת חומצה אינדול בוטירית
בריכוז 1500 חלקי מיליון. (ניתן להשיג את

החומר מחברת סיגמא ישראל – טל:
03-9230222 המשווקים חומר זה בריכוז
8000 חלקי מיליון. על מנת להשיג את הריכוז
הדרוש יש למהול את החומר פי 5; חלק אחד
מן התמיסה: 4 חלקים מים). יש צורך בכ-500
מ"ל תמיסה ל-1000 יחורים.

הטבילה רק בבסיס היחור כאשר החתך
התחתון טרי. משך הטבילה 5 שניות בעומק
כ-1–2 ס"מ. יש לוודא שכל היחורים נטבלו,
ללא "מתחמקים". לאחר ייבוש חלקי יש
לטבול שנית את היחורים בבסיסם בתמיסת
קפטן 0.5%.

לאחר מכן העמדת היחורים בערימת החול
בצורה אנכית, בסיסם למטה וכיסויים המלא
בחול. יש לוודא שכבת חול בעומק 10 ס"מ
לפחות מתחת לבסיסי היחורים. ניתן להעמיד
את היחורים בצפיפות. רצוי בקבוצות של
כ-25, קבוצה ליד קבוצה. יש לוודא הרטבת
המצע ותנאי לחות אך לא עודפי מים.

5. העתקה למקום הקבע – יחור
שהחל להשתרש יש להעביר למקום הקבע בו
יגודל. יש לבצע את ההעברה כאשר יש
תופעה התחלתית של שורשים או
הסתדקויות בסיס מתקדמות. העברה
מוקדמת מדי עשויה להפריע בעד הופעת
השורשים, במיוחד אם תנאי איזור המצע
לקויים. העברה מאוחרת מדי – כאשר
השורשים התארכו ל-1 ס"מ ומעלה – תסכן
את היחור עקב סכנת שבירת שורשים. עד
הופעת השורשים חולפת תקופה ארוכה
יחסית של 3–5 שבועות. מרגע הופעת
השורשים קצב ההתפתחות נמרץ יחסית, לכן
יש לבדוק את מצב ההשתרשות לעתים
קרובות החל מ-3 שבועות לאחר העמדתם

להשרשה. במידה ונראית שונות בולטת במצב השתרשות היחורים יש למיינם כך שיועתקו למצע הקבע רק המפותחים יותר. אין להשהות את היחורים תקופה ארוכה מחוץ לערימת החול הלחה. על הלחות בערימת החול יש לשמור ע"י הרטבה במידה ואין גשמים בתקופת ההשתרשות.

יש לדאוג להכנת השטח או הכלים לשם מתכוונים להעתיק את היחורים כך שיחכו ליחורים המתחילים להשתרש. היחורים המושרשים בראשית דרכם הם צמחים רגישים העלולים להיפגע בקלות ע"י גורמי אקלים קיצוניים ולהפסיד בתחרות עם עשבי בר שונים. גורמי האקלים הקיצוניים הם בעיקרם תקופות השרב האביביות וכן רוחות חזקות. ע"י הקדמת תקופת ההשרשה ניתן יהיה לקבל צמחים מושרשים היטב בסוף חודש מרס עם התחלת תקופת השרבים האביביים. אפשרות התזה עילית על נוף השתילים תוכל להקטין את עקת החום והיובש. רוחות חזקות עשויות להיות קטלניות בעיקר בדרום הארץ כאשר הרוחות נושאות אתן חול העשוי לפגוע בצימוח הצעיר, שכולו נמוך ביותר. שוברי רוח עשויים במקרה זה לעזור בפתרון הבעיה.

את היחור אנו נוטעים באמצעות דקר ולא ע"י תחיבה העשויה לפגוע בבסיס היחור. אנו נוטעים עמוק יחסית - כ-20 ס"מ מן היחור יימצא בקרקע ורק כ-10 ס"מ יבלטו מעל הקרקע. הסיבה העיקרית היא להגן על מרבית היחור ולמנוע התייבשות. שיטה זו הכרחית כאשר תנאי האקלים באזור הנטיעה אינם נוחים להתפתחות הראשונית. במקרה זה ניתן לנטוע בעומק כ-15 ס"מ ולתלל כך שהיחור כולו נעלם בתלולית. הגידול יפרוץ את הקרקע. על מנת להבטיח את הצלחת המטע אנו מציעים לנטוע שני יחורים בכל אתר בו נרצה לגדל עץ במטע. יש להיזהר מהשקיתית של ה"מטע" כדי לא להגיע לרקבון שורשים.

כאשר נגדל את היחורים במיכלים יש להעתיקם מערימת החול למיכל. היחורים שנעתיק חייבים להיות קצרים יותר, באורך כ-20-25 ס"מ. לא נשתול במיכל בעומק

העולה על 10 ס"מ. כאן עדיף לשתול יחור יחיד במיכל אלא שנכין מספר מיכלים המיועד בכ-25% ממספר העצים שנרצה לקבל. חלק ניכר מן היחור יישאר חשוף לתנאים החיצוניים. במקרה זה חשוב להגן על היחורים במיכלים בראשית דרכם ע"י רשת צל, רשתות מגן מרווח בצידי החלקה וכן מערכת התזה על נוף היחורים המתפתחים.

מצע במיכלים - המצע בו נשתמש חייב להיות מאוורר היטב ובעל כושר תאחיזת מים ודשנים סבירה. מצע טוף 8-0 וכן מצע מעורב טוף:כבול 2:1 נראים מצעים טובים. כבול המוסף לטוף יקטין את רמת האיוורור וכן יקטין את המשקל הכללי של המיכל אך יעלה מהרבה את כושר החזקת המים והמלחים ע"י המצע ולכך חשיבות בזמן של תקלות בהשקיה.

6. השקיה והזנה - טוף טרי מתחזה בשתיל הצעיר על מלחים ולכן יש להגדיל את רמת הדשנים הניתנים לשתילים. בעיקר נצמי מחסורים באבץ ובמנגן בשתילים שלא החזו במנה מספקת בתקופת הגידול הראשונה. רמת ההזנה הנכונה קובעת את התפתחות השתילים. מומלץ להשקות בתמיסת שפר (דשנים וכימיקלים בע"מ) המכילה $K_2O:P_2O_5:N$ ב- $6.5:3.7.5$ וכן 3% של תמיסת חומרי קורט. בשלב הראשון יש להגביר פי שניים את מנת תמיסת חומרי הקורט. יש להתחיל בדישון, עם התבססות הצמחים. שתיל מושרש מראה צמיחת התארכות של הגבעול. כאשר יש התארכות צמיחה ל-5 ס"מ יש להתחיל בדישון, ברמה של $\frac{1}{2}$ ליטר תמיסת שפר ל-1 מ"ק מי השקיה. עם הגיע הצימוח הממוצע לכ-15 ס"מ יש להגביר את הדישון ל-1 ליטר תמיסת שפר ל-1 מ"ק ולהוסיף עוד 30 מ"ג תמיסת קורטין לכל 1 מ"ק.

השקית המיכלים תיעשה לפי מעקב אחרי כמה מיכלים שיוגבהו מעל הקרקע ולפי הנגר מן המיכלים. להוציא ימי שרב יש להשקות בין אחת ליום ועד אחת ליומיים לפי תנאי האיוורור ותנאי האקלים. אין להפריז בהשקיה מחד או ליבש את הצמחים מאידך.

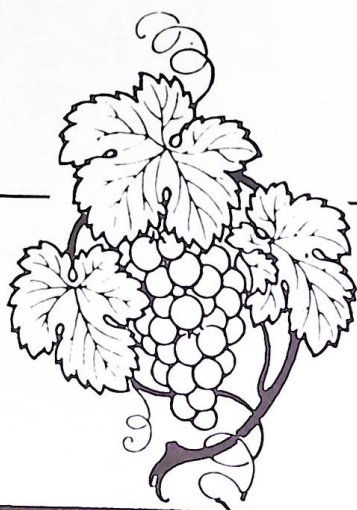

היחורים בפוליאטילן שחור.
מזיקים כמעט ולא תוקפים את היחור
הצעיר, נזקים עשויים להיגרם ע"י מכרסמים
ויונקים שיפגעו בקליפת השתיל. מחלות
העשויות לתקוף את היחורים הן אותן
הפוגעות בעץ הבוגר. בעיקר יש להקפיד על
הדברת מחלות הקמחון והחלדון, ע"י ריסוס
בכימיקלים המתאימים.

8. מירווחי נטיעה – יחורי אפרסקים ניתן
לטעת בכל מירווח שהוא. במטע קונבנציונלי
ניתן לטעת במירווחים של 5×4 מטרים.
במטע שדה אינטנסיבי מומלץ מירווח של
 2×0.5 מ' – 2×0.75 מ'. במיכלים יש להציבם
במירווח סופי של 2×0.5 מ'. עומד סופי
ייקבע בהתאם להתפתחות היחורים.

בגידול בקרקע יש להיזהר מהשקית יתר
ולאסתפק בהשקיות קלות בלבד משך
תקופת הגשמים ולדשן כפי שצוין לעיל,
מלבד הצורך בתיגבור תמיסת יסודות הקורט.
אם הצימוח נמרץ מדי יש להקטין את רמת
יסודות המזון במי ההשקיה.
בכל המקרים יש לתת את יסודות המזון
דרך מערכת ההשקיה באמצעות דוד דישון או
משאבות דישון.

7. הגנה בפני עשבי בר, מזיקים
ומחלות – יש לדאוג להכנת קרקע טובה
שתמוע שיבוש בעשביה. רגישות הצמחים
והיותם נמוכים מקשים על שימוש בקוטלי
עשבים. במידה ומופיעים עשבים בשטח עדיף
לעשב או לכסות את הקרקע משני צדי

סודניט

(סודיום ארסניט)

להדברת מחלת הזרוע המתה בגפנים

פלאימפורט בע מ
לכסמבורג כימיקלים

תל-אביב ת.ד. 13 מיקוד 61000 טל. 03-370566

